

II Међународна научно-стручна конференција
РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ И ПРЕКОГРАНИЧНА САРАДЊА
Пирот, Република Србија

**СПОЉНОТРГОВИНСКА РАЗМЕНА СРБИЈЕ СА РУМУНИЈОМ
СТАЊЕ И ПЕРСПЕКТИВА**

Проф. др Силвана Илић
др Милица Пауновић, доцент
др Анђелија Радоњић, доцент
15. децембар 2018. године

UVOD

- Ekonomske odnose, posebno spoljnotrgovinske odnose, Srbije i Rumunije na početku 21. veka karakterišu stabilnost ali i relativno nizak intenzitet razmene
- Obe zemlje u celini beleže deficit u spoljnotrgovinskoj razmeni sa svetom, ali u međusobnoj razmeni suficit je na strani Srbije
- Iako Rumunija zauzima značajno mesto među zemljama spoljnotrgovinskim partnerima Srbije, njeno učešće u ukupnom izvozu Srbije je svega oko 5,5% a u uvozu Srbije nešto ispod 3%, što ukazuje da postoji mnogo prostora za unapređenje

- Najznačajniji nosioci međunarodne trgovine su transnacionalne kompanije, velika preduzeća koja posluju i koja šire svoju poslovnu aktivnost na strana tržišta stranim direktnim investiranjem
- Spoljna trgovina se ne svodi samo na plasman viškova i popunu manjkova u robi i uslugama, kao i kompletiranje asortimana
- Nju motiviše i zarada na uvoznim i izvoznim poslovima, veća nego da se oni obavljaju u zemlji
- Spoljna trgovina umanjuje produkcione troškove i omogućava konkurentnost i na uvoznoj i na izvoznoj strani

- električni i elektronski uređaji,
- mašine i oprema,
- vozila osim tramvajskih i železničkih,
- mineralna goriva i ulja,
- plastika.

Tabela Spoljnotrgovinska razmena Rumunije sa svetom

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Izvoz (milijardi EUR)	37,2	45,02	49,6	52,6	54,6
Uvoz (milijardi EUR)	54,8	54,6	55,3	58,6	63,0
Saldo (milijardiEUR)	-17,6	-9,58	-5,7	-6,0	-8,4
Pokrivenost uvoza izvozom (u %)	67,8%	82,4%	89,7%	89,8%	86,7%

Ako pogledamo Tabelu u periodu od 2013 do 2017 godine Rumunija na svetskoj sceni ima negativan saldo u pogledu spoljnotrgovinske razmene. Najmanji deficit u spoljnotrgovinskoj razmeni je ostvaren 2015 godine.

PRIVREDNA SARADNJA SRBIJE I RUMUNIJE

- Rumunija, kao najveća susedna zemlja predstavlja značajnog spoljnotrgovinskog partnera Republike Srbije
- Bilateralna trgovina se odvija u skladu sa Prelaznim sporazumom o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske unije sa jedne i Republike Srbije sa druge strane
- Među 164 zemlje (2017)u koje je Srbija plasirala proizvode Rumunija zauzima 6. mesto najznačajnijih spoljnotrgovinskih partnera Srbije

Tabela Privredna saradnja Srbije i Rumunije

Godina	Izvoz	Indeks	Uvoz	Indeks	Ukupno	Saldo	% pokrivenost uvoza izvozom
2009.	272,2	141,0	428,8	137,5	701,0	-156,6	63,5
2010.	342,8	125,7	376,3	77,0	719,1	-33,5	91,1
2011.	490,9	143,2	449,5	119,5	940,4	41,4	109,3
2012.	583,1	118,8	637,9	141,9	1221,0	-54,8	91,4
2013.	703,1	120,6	640,5	100,4	1343,5	62,6	109,8
2014.	590,9	84,0	438,4	68,3	1029,3	152,5	134,8
2015.	627,6	106,3	443,2	101,1	1070,8	184,4	141,6
2016.	670,5	106,8	464,4	104,8	1135,0	206,1	144,4
2017.	354,0	88,1	242,0	102,8	596,0	112,0	146,3

- Prema podacima RSZ, u **2017. godini** ukupna spoljnotrgovinska razmena u robi sa Rumunijom iznosila je **1,3 milijarde evra**
- Ukupan izvoz u 2017. godini iznosio je 726 miliona evra, a na listi zemalja u koje Srbija izvozi, Rumunija se našla na 6. mestu (5,28% u ukupnom izvozu)
- Ukupan uvoz u 2017. godini iznosio je 570 miliona evra i Rumunija je na 9. mestu u ukupnom srpskom uvozu (2,9% u ukupnom uvozu)
- U 2017. godini ostvaren je suficit u spoljnotrgovinskoj razmeni sa Rumunijom u visini od 156 miliona evra, a pokrivenost uvoza izvozom je bila 127%.

- Povoljne okolnosti za saradnju dveju zemalja postoje i nisu ni u kom slučaju beznačajne:
- neposredna blizina(susedstvo),
- dužina zajedničke granice 547,9 kilometara,
- devet graničnih prelaza (drumski, železnički, rečni),
- duga tradicija prijateljstva i saradnje u raznim oblastima kulture.

Da li će te okolnosti biti iskorišćene, svakako zavisi od ekonomskih i razvojnih politika Srbije i Rumunije

Tabela Prikaz izvoza sa Rumunijom po proizvodima NSST, 2016

IZVOZ po proizvodima NSST					
	Težina, tonama	u	Vrednost, Učešće ukupnom izvozu	u	Indeks
UKUPNO	2.523.036		670.535		106,8
Kukuruz,u zrn	1.617.006		236.540	35,3%	102,4
Ingoti,dr.polupr.(gvož.,čelik)	52.530		33.433	5,0%	65,1
Pšenica i napolica,u zrn	176.487		29.674	4,4%	141,1
Otpadni proizv.od nafte i sl.	83.458		21.413	3,2%	61,4
Oprema za distribuc.el.energ.	1.291		20.068	3,0%	137,8
Gume za automobile i sl.	6.726		18.692	2,8%	147,5
Šećer,melase i med	42.155		16.159	2,4%	69,8
Nameštaj i delovi	13.267		15.495	2,3%	132,8
Putnički automobili	1.800		14.657	2,2%	218,1
Hartija i karton	11.820		11.310	1,7%	100,2

* NSST – nomenklatura statistike spoljne trgovine

Tabela: Pregled prvih 5 zemalja u izvozu Srbije u svet, 2015-2016. god

R.b.	2015. godina		2016. godina	
	Zemlja	Iznos u USD	Zemlja	Iznos u USD
1.	Italija	2,16 milijardi USD	Italija	2,17 milijardi USD
2.	Nemačka	1,67 milijardi USD	Nemačka	1,94 milijardi USD
3.	Bosna i Hercegovina	1,17 milijardi USD	Bosna i Hercegovina	1,24 milijardi USD
4.	Rumunija	746 miliona USD (suficit)	Rumunija	851 milion USD (suficit)
5.	Ruska Federacija	725 miliona USD	Ruska Federacija	795 miliona USD

Zemlja	Učešće u procentima
Italija	14,44
Nemačka	13,76
Bosna i Hercegovina	8,85
Ruska federacija	6,43
Republika Crna Gora	5,29
Rumunija	5,28 (suficit)
Bugarska	4,30
Republika Makedonija	4,09
Hrvatska	4,02
Mađarska	3,99

Tabela: Pregled prvih 10 zemalja u izvozu Srbije u svet, 2017. godina

Tabela Glavni spoljnotrgovinski partneri (I-X 2018)

Izvoz	mil. USD	mil. EUR	Uvoz	mil. USD	mil. EUR
Italija	2052.1	1719.2	Nemačka	2899.3	2437.0
Nemačka	1958.8	1645.3	Italija	2047.3	1718.2
Bosna i Hercegovina	1290.1	1084.7	Kina	1793.6	1508.1
Rumunija	955.4	806.3	Ruska Federacija	1643.3	1380.0
Ruska Federacija	866.8	727.3	Mađarska	1043.1	874.9

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

- Bilateralni odnosi Srbije i Rumunije su tradicionalno dobri i prijateljski što potvrđuje redovan i sadržajan politički dijalog na visokom i najvišem nivou
- Rumunija kao partner Srbije u bilateralnoj ekonomskoj saradnji zaslužuje mnogo više pažnje i angažovanja, na to ukazuju mnogi relevantni ekonomski pokazatelji
- U poslednjem periodu uočava se stabilan rast BDP-a Rumunije, pri čemu je to jedan od najboljih rezultata u zemljama u okruženju

